

## TOSHKENT SHAHRINIG TASHQI SAVDO AYLANMASI (2020-yil yanvar-avgust oylari uchun dastlabki ma'lumot)

Tashqi iqtisodiy faoliyat, xususan mamlakatda amalga oshirilayotgan tashqi savdo siyosatining natijasi to'g'ridan-to'g'ri aholi turmush darajasiga ta'sir qiladi.

2020-yilning yanvar-avgust oylarida Toshkent shahrining tashqi savdo aylanmasi 7 583,1 million dollarga yetdi, bu o'tgan yilning shu davriga nisbatan 1 068,8 million dollarga kamaygan.

**TASHQI  
SAVDO  
AYLANMASI  
VA BALANSI  
(yanvar-  
avgust, mln.  
AQSh dollarri)**



*Ma'lumot uchun: Toshkent shahri tovarlari tashqi savdosi bo'yicha statistik ko'rsatkichlarni shakllantirishda, eksport qilinadigan va import qilinadigan tovarlarni guruhlash uchun tahliliy maqsadlarni amalga oshirishga imkon beradigan Birlashgan Millatlar Tashkilotining xalqaro savdo tasnifi (SITC) qo'llaniladi. Tovarlarga MSTK kodlarini tayinlash TN VED va MSTK o'rtaida o'tish tugmachalari yordamida amalga oshiriladi.*

**TOSHKENT  
SHAHRI BILAN  
TASHQI SAVDO  
AYLANMASI  
ENG YUQORI  
ULUSHGA EGA  
BO`LGAN  
DAVLATLAR  
(2020-yil  
yanvar-avgust,  
mln. AQSh  
dollarini, ulushi,  
% da)**

JSTning umumiy hajmidan eksport 1 751,6 mln. AQSh dollarini tashkil etdi (2019-yil yanvar-avgust oyiga nisbatan 11,3% pasayish qayd etildi), import esa 5 831,4 mln. AQSh dollarini (pasayish 12,7%) tashkil etdi). Tashqi savdo aylanmasining passiv qoldig'i 4 079,8 mln. AQSh dollari miqdorida qayd etildi.

Davlatlar:	TSA	Eksport	Import	Ulushi, % da
Xitoy Xalq Respublikasi	1 830,6	433,9	1 396,6	24,1
Rossiya Federatsiyasi	1 634,7	297,5	1 337,2	21,6
Qozog'iston	642,8	154,2	488,6	8,5
Turkiya	409,1	87,6	321,5	5,4
Afg'oniston	278,6	277,9	0,7	3,7
Germaniya	270,7	37,8	232,9	3,6
Koreya Respublikasi	214,3	11,7	202,7	2,8
Italiya	160,5	2,9	157,6	2,1
Ukraina	147,8	16,7	131,1	1,9
Tojikiston	143,2	124,4	18,8	1,9

Import qilinadigan tovarlar o'rnnini bosadigan mahsulotlar ishlab chiqarishning ko'payishi va sanoat ishlab chiqarishining diversifikatsiyasi natijasida eksport tarkibida sezilarli o'zgarishlar ro'y berdi.

O'zbekiston dunyoning 150 dan ortiq mamlakatlari bilan savdo aloqalarini amalga oshiradi. Ularning tashqi savdo aylanmasining eng katta hajmi Xitoy (24,1%), Rossiya Federatsiyasi (21,6%), Qozog'iston (8,5%), Turkiya (5,4%), Afg'oniston (3,7%) davlatlarida qayd etildi.



Shuningdek, qo'shni davlatlar bilan o'zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni ijtimoiy-iqtisodiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalardagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko'rish mumkin.

Xususan, so'nggi yillarda JSTda qo'shni davlatlar bilan, masalan, Qozog'iston va Afg'oniston bilan jiddiy o'zgarishlar yuz berdi. Qirg'iz Respublikasi, Tojikiston va Afg'oniston bilan faol tashqi savdo balansi mavjudligini mamlakat tashqi savdosida ijobiy natija sifatida qarash mumkin.

JSTning boshqa davlatlar bilan eng katta hajmi (qo'shni davlatlar bundan mustasno) Xitoy, Rossiya, Turkiya va Qozog'iston to'g'ri keladi.

Tashqi iqtisodiy faoliyatdagi yirik sherik-davlatlar qatorida Afg'oniston (277,1 million AQSh dollari), Tojikiston (105,5 million AQSh dollari), Qirg'iz Respublikasi (30,6 million AQSh dollari), Ozarbayjon (6,9 million dollar) kabi davlatlar bilan faol tashqi savdo balansi mavjud. Qolgan davlatlar bilan tashqi savdo aylanmasining passiv qoldig'i saqlanib qolmoqda.



**TOSHKENT  
SHAHRI YIRIK  
HAMKOR  
DAVLATLAR  
BILAN TASHQI  
SAVDO  
AYLANMASI  
DINAMIKASI  
(yanvar-  
avgust,  
mln. AQSh  
dollarlari)**

Davlatlar	2019-y.	2020-y.
<b>Xitoy Xalq Respublikasi</b>	<b>2 000,9</b>	<b>1 830,6</b>
Eksport	490,2	433,9
Import	1 510,7	1 396,6
Saldo	- 1 020,5	- 962,7
<b>Rossiya Federatsiyasi</b>	<b>1 758,7</b>	<b>1 634,7</b>
Eksport	402,8	297,5
Import	1 355,9	1 337,2
Saldo	- 953,0	- 1 039,7
<b>Qozog'iston</b>	<b>605,4</b>	<b>642,8</b>
Eksport	130,2	154,2
Import	475,2	488,6
Saldo	- 345,1	- 334,4
<b>Turkiya</b>	<b>434,1</b>	<b>409,1</b>
Eksport	117,6	87,6
Import	316,5	321,5
Saldo	- 198,9	- 233,8
<b>Afg'oniston</b>	<b>200,0</b>	<b>278,6</b>
Eksport	199,2	277,9
Import	0,8	0,7
Saldo	198,4	277,1
<b>Germaniya</b>	<b>279,4</b>	<b>270,7</b>
Eksport	22,8	37,8
Import	256,6	232,9
Saldo	- 233,9	- 195,2
<b>Koreya Respublikasi</b>	<b>523,9</b>	<b>214,3</b>
Eksport	36,7	11,7
Import	487,2	202,7
Saldo	- 450,5	- 191,0

**TOSHKENT  
SHAHRI YIRIK  
HAMKOR  
DAVLATLAR  
BILAN TASHQI  
SAVDO  
AYLANMASI  
DINAMIKASI  
(yanvar-  
avgust,  
mln. AQSh  
dollarlari)**

Davlatlar	2019-y.	2020-y.
<b>Italiya</b>	<b>117,6</b>	<b>160,5</b>
Eksport	12,4	2,9
Import	105,2	157,6
Saldo	- 92,8	- 154,7
<b>Ukraina</b>	<b>116,7</b>	<b>147,8</b>
Eksport	13,6	16,7
Import	103,2	131,1
Saldo	- 89,6	- 114,4
<b>Tojikiston</b>	<b>143,5</b>	<b>143,2</b>
Eksport	106,4	124,4
Import	37,1	18,8
Saldo	69,3	105,5
<b>Hindiston</b>	<b>144,0</b>	<b>129,8</b>
Eksport	11,3	4,3
Import	132,7	125,6
Saldo	- 121,4	- 121,3
<b>Litva</b>	<b>151,7</b>	<b>125,1</b>
Eksport	9,5	10,8
Import	142,3	114,4
Saldo	- 132,8	- 103,6
<b>Turkmaniston</b>	<b>111,1</b>	<b>123,3</b>
Eksport	57,2	39,6
Import	53,9	83,7
Saldo	3,3	- 44,1
<b>Latviya</b>	<b>122,1</b>	<b>121,8</b>
Eksport	15,8	4,8
Import	106,2	117,0
Saldo	- 90,4	- 112,2

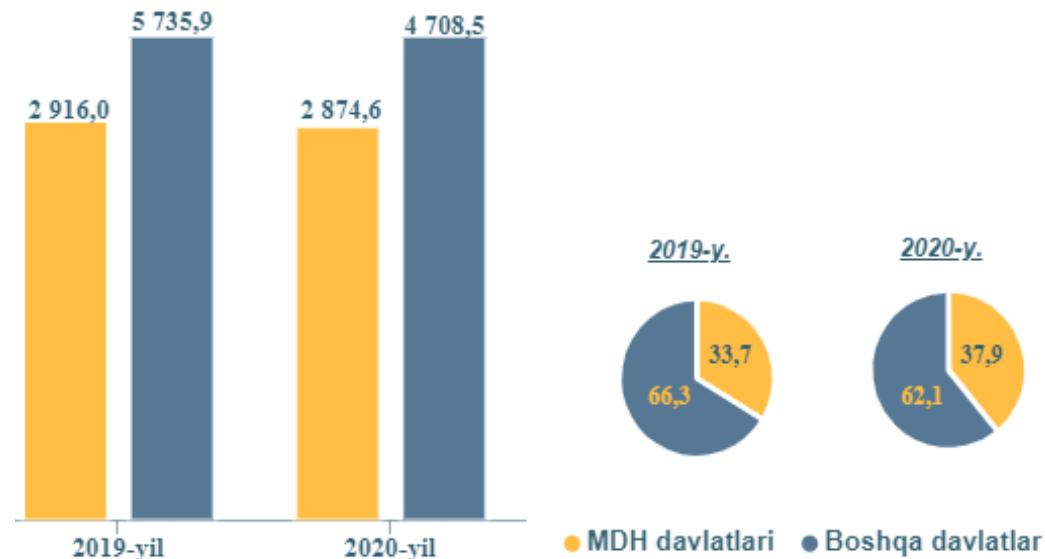


**TOSHKENT  
SHAHAR YIRIK  
HAMKOR  
DAVLATLAR  
BILAN TASHQI  
SAVDO  
AYLANMASI  
DINAMIKASI  
(yanvar-  
avgust,  
mln. AQSh  
dollar)**

Davlatlar	2019-y.	2020-y.
<b>Belarussiya</b>	<b>75,0</b>	<b>109,1</b>
Eksport	6,2	4,9
Import	68,8	104,2
Saldo	- 62,6	- 99,3
<b>AQSh</b>	<b>393,2</b>	<b>108,1</b>
Eksport	13,3	12,0
Import	379,8	96,1
Saldo	- 366,5	- 84,0
<b>Niderlandiya</b>	<b>41,5</b>	<b>82,9</b>
Eksport	1,4	1,6
Import	40,1	81,4
Saldo	- 38,7	- 79,8
<b>BAA</b>	<b>65,8</b>	<b>79,2</b>
Eksport	22,0	15,7
Import	43,8	63,5
Saldo	- 21,8	- 47,7
<b>Chexiya</b>	<b>41,2</b>	<b>79,1</b>
Eksport	0,7	20,1
Import	40,5	59,0
Saldo	- 39,7	- 38,9
<b>Fransiya</b>	<b>95,1</b>	<b>73,5</b>
Eksport	22,3	8,4
Import	72,8	65,1
Saldo	- 50,4	- 56,8

JST hajmining uchdan bir qismi MDH mamlakatlariiga to'g'ri keladi va so'nggi yillarda ushbu ko'rsatkichni oshirish tendensiyasi kuzatilmogda. Bu o'z navbatida, MDH mamlakatlari bilan tashqi iqtisodiy aloqalar kengayganligidan dalolat beradi.

**TOSHKENT  
SHAHRINIG  
TASHQI SAVDO  
AYLAN-  
MASIDA MDH  
MAMLAKATLAR  
I VA BOSHQA  
XORIJY DAV-  
LATLARNING  
HAJM  
DINAMIKASI  
(yanvar-  
avgust,  
mln. AQSh  
dollarlari,  
ulushi, % da)**



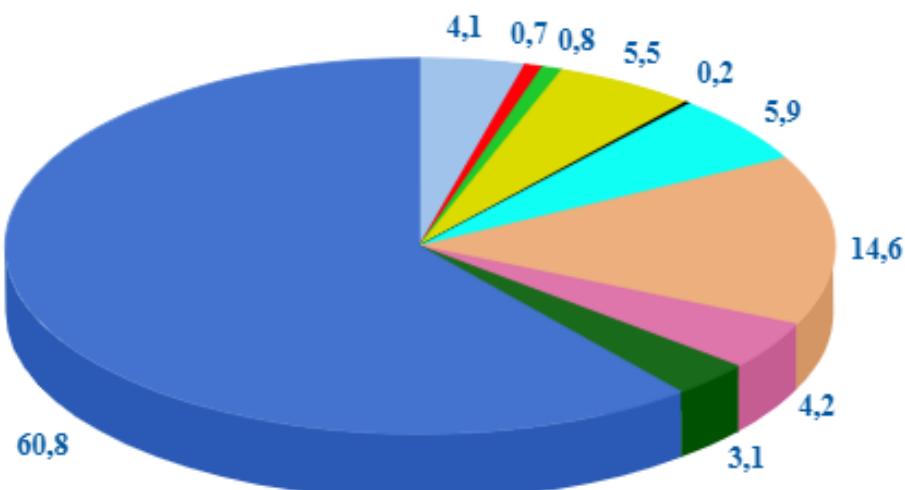
2020-yil yanvar-avgust oylarida boshqa davlatlarning tashqi savdo aylanmasi hajmi pasaygan (17,9%) va tashqi savdo aylanmasi umumiy hajmining 62,1% ni tashkil etdi.



## TOSHKENT SHAHRINING EKSPORTI (2020-yil yanvar-avgust)

Joriy yilning yanvar-avgust oylarida maxsus eksportdan tashqari eksport hajmi 1 751,6 mln. AQSh dollarini (2019-yilning shu davriga nisbatan pasayish 11,3%) tashkil etdi.

Eksport tarkibida 39,2% tovarlarni asosan sanoat tovarlari (14,6%), mineral yoqilg'i, moylash moylari va shu kabi materiallar (5,9%), Kimyoviy moddalar (5,5%) va shu kabi mahsulotlar tashkil etadi.



XSST  
BO`YICHA  
EKSPORT  
TARKIBI  
(2020-yil  
yanvar-avgust,  
ulushi, % da)

Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	- 4,1 %	Ichimliklar va tamaki	- 0,7 %
Nooziq-ovqat xom ashyolari yoqilg'i bundan mustasno	- 0,8 %	Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materiallar	- 5,5 %
Hayvonlar va o'simlik moylari,yog'lar va mumlar	- 0,2 %	Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	- 5,9 %
Sanoat mahsulotlari	- 14,6 %	Mashinalar va transport uskulalari	- 4,2 %
Har xil turdag'i tayyor mahsulotlar	- 3,1 %	Xizmatlar	- 60,8 %

MDH VA BOSHQA XORIJY DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTINING O`SISH SUR`ATLARI (2020-yil yanvar- avgust)	XSST tarkibi	Mln. AQSh dollarari			Umumiy hajmga nisbatan, % da		
		Jami	MDH davlat- lari	Boshqa davlat- lar	Jami	MDH davlat- lari	Boshqa davlat- lar
		Jami	1 751,6	692,8	1 058,8	100,0	100,0
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	71,5	13,6	57,9	4,1	2,0	5,5	
Ichimlik va tamaki	12,5	11,6	1,0	0,7	1,7	0,1	
Nooziq-ovqat xom ashyolari yoqilg'i bundan mustasno	14,5	10,3	4,3	0,8	1,5	0,4	
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xhash materiallar	96,9	9,2	87,7	5,5	1,3	8,3	
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	3,8	-	3,8	0,2	-	0,4	
Kimyoviy va shunga o'xhash mahsulotlar	102,7	67,5	35,1	5,9	9,7	3,3	
Sanoat mahsulotlari	255,5	124,2	131,2	14,6	17,9	12,4	
Mashinalar va transport uskunalarini	74,2	48,7	25,5	4,2	7,0	2,4	
Har xil tayyor mahsulotlar	54,2	49,5	4,7	3,1	7,1	0,4	
Xizmatlar	1 065,8	358,2	707,6	60,8	51,7	66,8	

**MDH  
VA BOSHQA  
XORIJY  
DAVLATLARGA  
TOVAR  
VA XIZMATLAR  
EKSPORTINING  
O`SISH  
SUR`ATLARI  
(2020-yil  
yanvar-avgust)**

MDH mamlakatlari va boshqa xorijiy davlatlar o'rtasida tovarlar va xizmatlar eksporti yo'nalishida farq mavjud. Shunday qilib, MDH mamlakatlariga eksportning 51,7% asosan xizmatlar, undan keyin sanoat tovarlari, kimyoviy mahsulotlar va shunga o'xshash mahsulotlar, shuningdek turli xil tayyor mahsulotlar eksport qilinadi.

XSST tarkibi	2019-yilning yanvar-avgust oylariga nisbatan, % da		
	Jami	MDH mamlakatlari	Boshqa davlatlar
<b>Jami</b>	<b>88,7</b>	<b>86,4</b>	<b>90,2</b>
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	152,5	105,0	170,6
Ichimlik va tamaki	147,1	152,5	104,1
Nooziq-ovqat xom ashyolari yoqilg'i bundan mustasno	88,7	88,6	88,9
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materiallar	116,0	95,0	118,7
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	53 337,6	-	53 337,6
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	86,7	82,7	95,7
Sanoat mahsulotlari	129,1	137,5	122,1
Mashinalar va transport uskunalar	71,9	72,9	70,0
Har xil tayyor mahsulotlar	75,9	79,9	49,7
Xizmatlar	80,2	78,0	81,3



Hisobot davrida MDH mamlakatlariga ichimlik va tamaki mahsulotlari, shuningdek sanoat tovarlari eksportining jadal o'sishi kuzatildi, birinchi navbatda, mashinalar va transport uskunalarini, oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlarning eksporti kamayishi qayd etildi.

Eksport qilinadigan tovarlar va xizmatlar tarkibi tahlili boshqa mamlakatlarga yuborilgan 2020-yil yanvar-avgust oylarida, 2019-yil yanvar-avgust oylariga nisbatan turli xil tayyor mahsulotlar, mashinalar va transport uskunalarini, nooziq-ovqat xom ashylari, yoqilg'i, xizmatlar, kimyoviy mahsulotlar va shunga o'xshash mahsulotlardan tashqari eksport hajmi, shuningdek, sanoat mahsulotlari kamaygan.

**EKSPORT  
TARKIBI  
DINAMIKASI  
(yanvar-  
avgust,  
% da)**

	XSST tarkibi	2019-y.	2020-y.
<b>Jami</b>		<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	2,4	4,1	
Ichimlik va tamaki	0,4	0,7	
Yoqilg'i bundan mustasno, nooziq-ovqat xom ashylari	0,8	0,8	
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materiallar	4,2	5,5	
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	0,0004	0,2	
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	6,0	5,9	
Sanoat mahsulotlari	10,0	14,6	
Avtomobil va transport uskunalarini	5,2	4,2	
Har xil tayyor mahsulotlar	3,6	3,1	
Xizmatlar	67,3	60,8	

XSST bo`limi nomi	Mln. AQSh dollarri	O'sish sur'ati, % da
<b>Oziq-ovqat va tirik hayvonlar</b>	<b>71,5</b>	<b>152,5</b>
03 bo'limga kiritilgan hayvonlardan tashqari tirik hayvonlar	0,4	75,5
Don va undan tayyorlangan mahsulotlar	53,3	191,1
Hayvonlar uchun ozuqa (pishirilgan dondan tashqari)	0,6	170,2
Qahva, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	2,3	72,3
Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	0,1	12,5
Go'sht va go'sht mahsulotlari	0,2	1 360,5
Sabzavotlar va mevalar	11,3	105,0
Har xil oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlar	2,0	115,0
Baliqlar (dengiz sute nimizuvchilar emas), qisqichbaqasimonlar, mollyuskalar va suvsiz umurtqasiz hayvonlar va undan tayyorlangan preparatlar	-	-
Shakar, shakar mahsulotlari va asal	1,4	80,4
<b>Ichimlik va tamaki</b>	<b>12,5</b>	<b>147,1</b>
Ichimlik	8,7	363,9
Tamaki va tamaki mahsulotlari	3,8	62,3
<b>Nooziq-ovqat xom ashyolari, yoqilg'i bundan mustasno</b>	<b>14,5</b>	<b>88,7</b>
Pulpa va chiqindi qog'oz	0,6	159,8
Yog 'va moyli urug'lari	0,1	161,1
Metall rudalari va metall parchalari	1,2	108,5
Mantar va yog'och	0,01	-
56-bo'limga kiritilmagan o'g'it xom ashyosi va mineral xom ashyo (ko'mir, moy va qimmatbaho toshlardan tashqari)	1,1	42,6
Hayvonot va o'simliklarning xom ashyolari	1,9	103,3
To'qimachilik tolalari (ustki va boshqa taralgan jundan tashqari) va ularning chiqindilari (kalava yoki matoga qayta ishlanmagan)	9,6	92,5
<b>Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materiallar</b>	<b>96,9</b>	<b>116,0</b>
Gaz, tabiiy va sun'iy	8,3	4 114,6
Neft, neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	14,0	53,1
Ko'mir, koks va briquetlar	0,00001	50,0
Elektr toki	74,7	130,9
<b>Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va</b>	<b>3,8</b>	<b>53 337,6</b>

**XSST BO`LIMI  
BO`YICHA  
AYRIM  
MAHSULOTLAR  
EKSPORTI  
TARKIBI  
(2020-yil  
yanvar-avgust)**

**mumlar**

Xom, tozalangan yoki fraktsiyalangan o'simlik moylari va yog'lartayyorlangan mahsulotlar	3,8	53 337,6
<b>Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar</b>	<b>102,7</b>	<b>86,7</b>
Bo'yoqlar va taninlar va bo'yoqlar	1,1	110,7
Tibbiy va farmatsevtika mahsulotlari	7,8	287,1
Noorganik kimyoviy moddalar	13,2	78,8
Organik kimyoviy moddalar	1,2	29,4
Boshlang'ich bo'Imagan shaklda plastmassa	2,7	37,3
Boshlang'ich bo'Imagan shaklda plastmassa	8,4	212,8
O'g'itlar (272 guruhga kiritilganlardan tashqari)	58,6	79,3
Boshqa joylarda tasniflanmagan kimyoviy moddalar va mahsulotlar	8,0	121,5
Efir moylari, rezinoidlar va parfyumeriya moddalari; tualetga oid vositalar, abraziv va yuvish vositalari	1,5	73,9
<b>Sanoat mahsulotlari</b>	<b>255,5</b>	<b>129,1</b>
Qog'oz, karton va qog'oz pulpa, qog'oz yoki karton buyumlar	6,5	92,8
Metall buyumlar va boshqalar	9,3	204,2
Mantar va yog'och mahsulotlari (mebeldan tashqari)	0,7	165,1
Teri, tayyor charm buyumlar va mo'yna	3,9	25,6
Metall bo'Imagan mineral mahsulotlar va boshqalar	14,4	243,7
Kauchuk buyumlar	0,2	68,8
To'qimachilik iplari, matolar, tayyor mahsulotlar va boshqalar	141,1	146,8
Rangli metallar	69,3	114,3
Temir va po'lat	10,2	128,4
<b>Mashinalar va transport uskunalar</b>	<b>74,2</b>	<b>71,9</b>
Avtomobillar (samolyotni ham qo'shganda)	3,8	89,2
Telekommunikatsiya, ovoz yozish va ovozni qayta ishslash uchun asboblar va uskunalar	7,6	126,4
Kantselyariya va ma'lumotlarni avtomatik qayta ishslash uskunalar	0,2	103,0
Metallni qayta ishslash mashinalari	0,6	272,9
Maxsus sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	2,4	16,8
Mashina qismlari va boshqa sohalari uchun ixtisoslashtirilmagan mashina va jihozlar	6,5	76,7
Boshqa transport uskunalar	1,3	5,4
Boshqa joyda tasniflanmagan elektr mashinalari, asboblari va moslamalari va ularning elektr qismlari (shu jumladan boshqa joyda tasniflanmagan maishiy elektr jihozlari uchun elektr bo'Imagan qismlar)	45,8	101,6

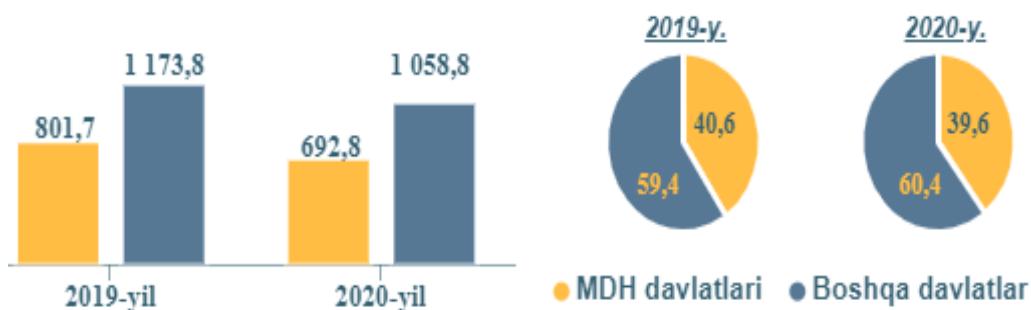
XSST BO`LIMI  
BO`YICHA  
AYRIM  
MAHSULOTLAR  
EKSPORTI  
TARKIBI  
(2020-yil  
yanvar-avgust)

**XSST BO`LIMI  
BO`YICHA  
AYRIM  
MAHSULOTLAR  
EKSPORTI  
TARKIBI  
(2020-yil  
yanvar-avgust)**

Energiya ishlab chiqaradigan mashinalar va uskunalar	6,1	729,6
<b>Har xil tayyor mahsulotlar</b>	<b>54,0</b>	<b>75,4</b>
Boshqa toifalarga kiritilmagan santexnika, isitish va yoritish moslamalari uchun bloklar, armatura va mahkamlagichlar	1,1	2 017,6
Sayohat materiallari, sumkalar va shunga o'xshash idishlar	0,4	62,6
Mebel va armatura, choyshablar, zambil, zambil tayanchlari, yostiqlar va shunga o'xshash to'ldirilgan mebellar	0,9	158,5
Poyafzal	0,9	450,1
Kiyim va kiyim-kechak aksessuarlari	41,1	69,3
Boshqa joylarda tasniflanmagan turli xil tayyor mahsulotlar	7,3	71,1
Boshqa toifalarga kiritilmagan maxsus, ilmiy va boshqaruv asboblari va apparatlari	2,2	426,7
Boshqa joylarda tasniflanmagan fotografik apparatlar, uskunalar, sarflanadigan materiallar va optik mahsulotlar	0,03	3 676,6
<b>Xizmatlar</b>	<b>1 065,8</b>	<b>80,2</b>
Sayohat	11,3	30,5
Boshqalar egalik qiladigan jismoniy kirishlar bo'yicha ishlab chiqarish xizmatlari	0,01	-
Boshqa biznes xizmatlari	33,6	104,9
Boshqa joylarda tasniflanmagan intellektual mulk ob'ektlaridan foydalanish uchun to'lovlar	0,1	58,2
Telekommunikatsiya, kompyuter va axborot xizmatlari	111,5	106,0
Sug'urta va pensiya xizmatlari	5,3	109,1
Qurilish xizmatlari	24,9	70,8
Boshqa joylarda tasniflanmagan texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash xizmatlari	3,9	74,7
Transport xizmatlari	870,9	79,0
Jismoniy shaxslar uchun xizmatlar va madaniyat va dam olish sohasidagi xizmatlar	0,2	38,6
Moliyaviy xizmatlar	4,1	67,1

**MDH  
VA BOSHQA  
DAVLATLARGA  
TOVAR  
VA XIZMATLAR  
EKSPORTI  
HAJMLARI  
DINAMIKASI  
(yanvar-  
avgust,  
mln. AQSh  
dollari,  
ulushi, % da)**

So'nggi bir yilda MDH mamlakatlariga eksport qilish hajmi pasaydi va uning umumiy hajmidagi ulushi 40,6% dan 39,6% gacha kamaydi. Mos ravishda, xorijiy mamlakatlarning umumiy eksport hajmidagi ulushi 59,4% dan 60,4% gacha ko'paydi.

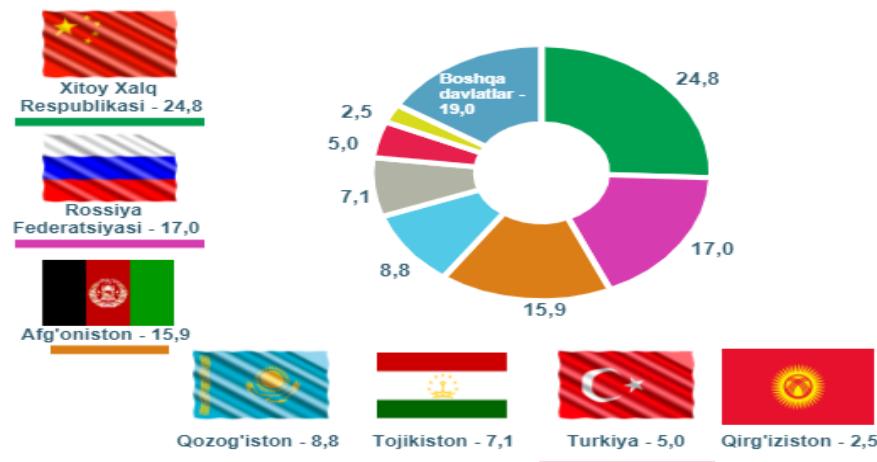


2020-yil yanvar-avgust oylarida tashqi savdoda tovarlar va xizmatlar eksportidagi asosiy hamkorlarimiz Xitoy (umumiy eksportning 24,8%), Rossiya Federatsiyasi (17,0%), Afg'oniston kabi davlatlardir (15,9%), Qozog'iston (8,8%), Tojikiston (7,1%), Turkiya (5,0%) va Qирг'из Respublikasi (2,5%) davlatlari tashkil etdi. Ularning umumiy eksport hajmidagi ulushi 81,0% ga yetdi.

2020-yil yanvar-avgust oylarida tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha yettita yirik sherik mamlakatlar orasida Rossiya Federatsiyasi ikkinchi o'rinni egalladi, Xitoyga esa eksport ulushida yetakchi o'rinni egalladi.

Hamkor mamlakatlarning tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha jug'rofiyasi 2019-yilning shu davriga nisbatan 144 tadan 137 ta davlatga qisqardi.

**SHAHAR  
EKSPORTIDA  
ASOSIY  
HAMKOR  
DAVLATLAR-  
NING ULUSHI  
(2020-yil  
yanvar-avgust,  
% da)**



Davlatlar	Mln.AQSH dollarri		O'sish sur'ati, % da	O'rni	
	2019-y.	2020-y.		2019-y.	2020-y.
Xitoy Xalq Respublikasi	490,2	433,9	88,5	1	1
Rossiya Federatsiyasi	402,8	297,5	73,9	2	2
Afg'oniston	199,2	277,9	139,5	3	3
Qozog'iston	130,2	154,2	118,5	4	4
Tojikiston	106,4	124,4	116,9	6	5
Turkiya	117,6	87,6	74,5	5	6
Qirg'iz Respublikasi	68,0	43,3	63,6	7	7
Turkmaniston	57,2	39,6	69,2	8	8
Germaniya	22,8	37,8	165,8	11	9
Chexiya	0,7	20,1	2 677,5	39	10
Ukraina	13,6	16,7	123,0	17	11
BAA	22,0	15,7	71,5	13	12
Belgiya	11,0	13,1	119,3	22	13
AQSh	13,3	12,0	90,2	18	14
Buyuk Britaniya	23,5	11,7	49,6	10	15
Koreya Respublikasi	36,7	11,7	31,7	9	16
Litva	9,5	10,8	113,9	24	17
Ozarbayjon	16,4	10,5	64,1	15	18
Eron	21,1	8,6	40,7	14	19
Fransiya	22,3	8,4	37,4	12	20

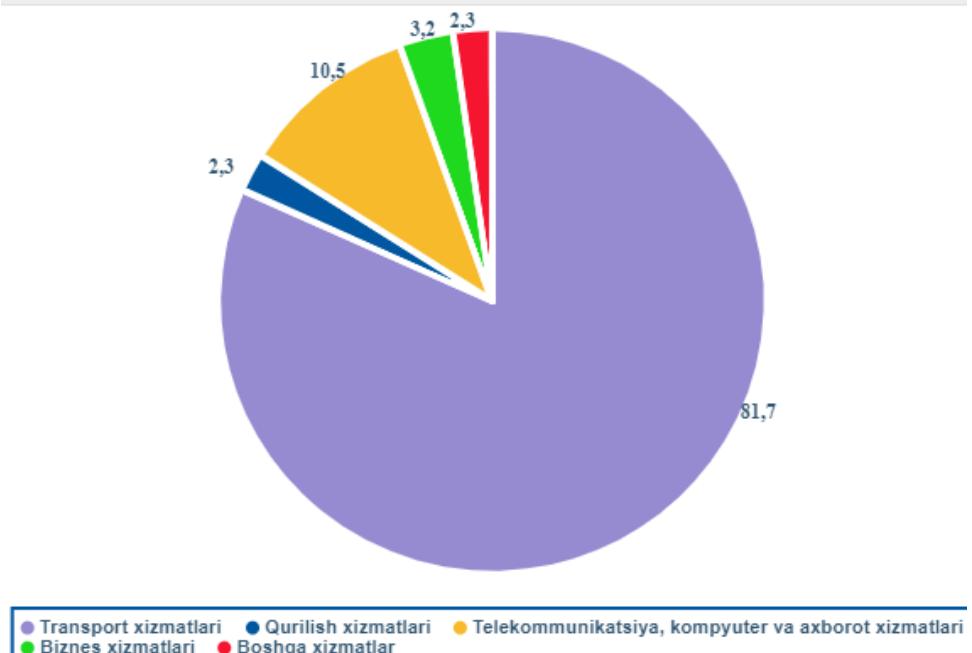
**TOSHKENT  
SHAHRINING  
ASOSIY  
HAMKOR  
DAVLATLARGA  
AMALGA  
OSHIRGAN  
EKSPORTI  
, HAJMI VA  
O'SISH  
SUR`ATLARI  
(yanvar-  
avgust)**

**TOSHKENT  
SHAHRINING  
AYRIM  
DAVLATLAR  
BILAN EKSPORT  
TARKIBI  
(2020-yil  
yanvar-avgust,  
ulushi % da)**

Yirik sherik mamlakatlar orasida eksport qilinadigan tovarlarning eng katta hajmini ishlab chiqarilgan mahsulotlar, mineral yoqilg'i, moylash moylari va shu kabi materiallar, hamda oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar tashkil etadi.

<b>XSST tarkibi</b>	<b>XXR</b>		<b>Rossiya Federatsiyasi</b>		<b>Afg'oniston</b>		<b>Qozog`iston</b>	
	<b>2019-y.</b>	<b>2020-y.</b>	<b>2019-y.</b>	<b>2020-y.</b>	<b>2019-y.</b>	<b>2020-y.</b>	<b>2019-y.</b>	<b>2020-y.</b>
<b>Jami eksport</b>	<b>490,2</b>	<b>433,9</b>	<b>402,8</b>	<b>297,5</b>	<b>199,2</b>	<b>277,9</b>	<b>130,2</b>	<b>154,2</b>
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	-	-	-	-	0,01	3,8	-	-
Mashina va transport uskunalarini	1,4	1,7	26,8	8,6	0,2	0,4	9,9	14,9
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materiallar	2,3	0,2	8,9	4,7	57,4	83,3	0,4	0,1
Ichimlik va tamaki	0,03	0,02	3,4	2,9	-	0,1	1,7	7,4
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	0,5	0,1	5,1	4,2	27,1	52,3	3,6	3,6
Sanoat mahsulotlari	20,6	46,3	54,4	66,0	1,2	1,5	10,2	21,5
Har xil tayyor mahsulotlar	0,0005	0,1	51,1	36,8	0,1	0,1	3,1	6,2
Yoqilg'i bundan mustasno, nooziq-ovqat xom ashyolari	0,4	0,2	8,2	8,0	0,2	0,1	1,6	0,4
Xizmatlar	464,0	381,8	240,8	158,4	96,0	124,2	82,1	83,6
Kimyoiy va shunga o'xshash mahsulotlar	0,9	3,6	4,2	7,9	17,1	12,2	17,4	16,4

XIZMATLAR  
EKSPORTI  
TARKIBI  
(yanvar-  
avgust,  
ulushi, % da)

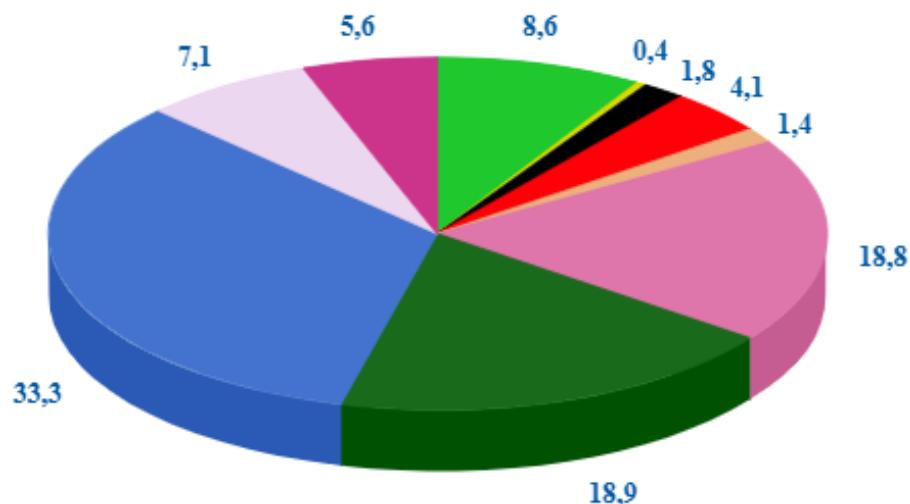


2020-yil yanvar-avgust oylarida xizmatlar eksporti hajmi 1 065,8 million AQSh dollarini yoki uning umumiyligi hajmidan 60,8 foizni tashkil etdi va 2019-yilning shu davriga nisbatan 6,4 foizga kamaydi. Xizmatlar eksporti tarkibida asosiy ulush transport xizmatlariga (81,7%) to'g'ri keladi.

Qolganlari sayohat (turizm), moliyaviy xizmatlar, sug'urta va pensiya xizmatlari, texnik xizmat ko'rsatish, ta'mirlash xizmatlari va boshqalarni o'z ichiga oladi.

## TOSHKENT SHAHRINING IMPORTI (2020-yil yanvar-avgust)

Hisobot davrida import 5 831,4 mln. AQSh dollarini tashkil qildi (2019-yil yanvar-avgust oylariga nisbatan o'sish sur'atlari pasayishi 12,7%). Uning tarkibida asosiy ulushni avtomobillar va transport uskunalari (33,3%), kimyoviy moddalar(18,9%) va shu kabi mahsulotlar shuningdek, ishlab chiqarilgan mahsulotlar (18,8%) egallaydi.



XSST BO`LIMI  
BO`YICHA  
IMPORT  
TARKIBI  
(2020-yil  
yanvar-avgust,  
ulushi, % da)

Oziq-ovqat va tirik hayvonlar - 8,6 %	Ichimliklar va tamaki- 0,4 %
Nooziq-ovqat xom ashyolari, yoqilg'i bundan mustasno -1,8%	Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materiallar - 4,1 %
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lар va mumlar - 1,4 %	Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar - 18,8 %
Sanoat mahsulotlari 18,9%	Mashinalar va transport uskunalari -33,3%
Turli xil tayyor buyumlar 7,1%	Xizmatlar -5,6%

Tovarlar va xizmatlar importi dinamikasining tahlili shuni ko'rsatdiki, 2020-yil yanvar-avgust oylarida 2019-yilning shu davriga nisbatan tovarlar importi hajmi 815,6 million AQSh dollariga kamaydi va 5 504,2 million AQSh dollarini tashkil etib, xizmatlar importi 327,3 million dollarga yetdi.

**MDH  
VA BOSHQA  
XORIJY  
DAVLATLARDAN  
IMPORT TARKIBI  
(2020-yil  
yanvar-avgust)**

XSST tarkibi	Mln. AQSh dollarari			Umumi hajmga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
<b>Jami</b>	<b>5 831,4</b>	<b>2 181,8</b>	<b>3 649,6</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	501,5	399,2	102,3	8,6	18,3	2,8
Ichimlik va tamaki	24,3	10,3	14,0	0,4	0,5	0,4
Nooziq-ovqat xom ashyolari,yoqilg'i bundan mustasno	104,6	77,6	27,0	1,8	3,6	0,7
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xhash materiallar	241,5	220,6	20,9	4,1	10,1	0,6
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lар va mumlar	82,3	67,2	15,1	1,4	3,1	0,4
Kimyoviy va shunga o'xhash mahsulotlar	1 095,3	251,9	843,4	18,8	11,5	23,1
Sanoat mahsulotlari	1 101,4	684,3	417,1	18,9	31,4	11,4
Mashinalar va transport uskunalar	1 939,8	355,3	1 584,6	33,3	16,3	43,4
Har xil tayyor mahsulotlar	413,5	48,9	364,6	7,1	2,2	10,0
Xizmatlar	327,3	66,6	260,7	5,6	3,1	7,1

Ishlab chiqarilgan tovarlar (31,4%), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (18,3%), shuningdek, mashinalar va transport uskunalar (16,3%) importining eng katta ulushi MDH mamlakatlariga, boshqa xorijiy davlatlarga esa asosiy ulush to'g'ri keladi. Mashina va transport uskunalar (43,4%), kimyoviy moddalar (23,1%) va shu kabi mahsulotlar shuningdek, ishlab chiqarilgan mahsulotlar (11,4%) egallaydi.



**MDH VA  
BOSHQA  
XORIJIY  
DAVLATLARDAN  
IMPORTNING  
O'SISH  
SUR'ATLARI  
(2020-yil  
yanvar-avgust)**

XSST tarkibi	2019-yil yanvar-avgust oylariga nisbatan, % da		
	Jami	MDH davlatlari	Boshqa davlatlar
Jami	87,3	103,2	80,0
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	105,6	127,2	63,5
Ichimlik va tamaki	97,4	141,6	79,2
Nooziq-ovqat xom ashyolari, yoqilg'i bundan mustasno	72,8	61,6	152,4
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xhash materiallar	157,3	161,3	125,1
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lар va mumlar	83,1	87,7	67,2
Kimyoviy va shunga o'xhash mahsulotlar	104,3	119,7	100,5
Sanoat mahsulotlari	85,2	90,1	78,2
Mashinalar va transport uskunalari	73,3	112,8	68,0
Har xil tayyor mahsulotlar	95,0	91,2	95,5
Xizmatlar	91,8	57,8	108,0

2020-yil yanvar-avgust oylarida import qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibi tahlili shuni ko'rsatdiki, 2019-yil yanvar-avgust oylariga nisbatan mineral yoqilg'i, moylash materiallari va shunga o'xhash materiallar importining o'sish sur'ati 157,3 % ni, kimyoviy moddalar va shunga o'xhash mahsulotlar mos ravishda 105,6 % ulushni tashkil etdi.

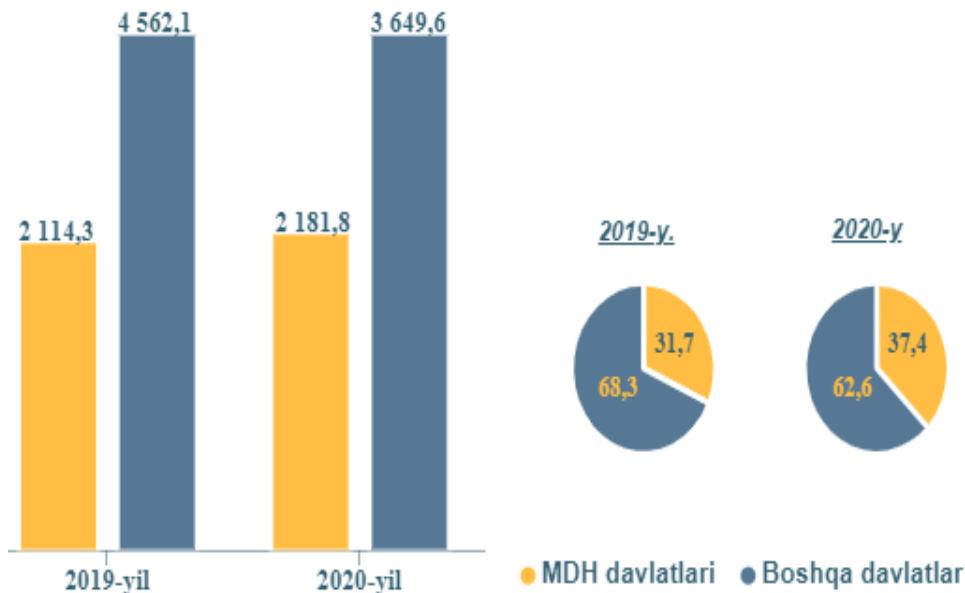


**IMPORT  
TARKIBINING  
DINAMIKASI  
(2020-yil  
yanvar-avgust)**

XSST nomi	2019-yil	2020-yil
<b>Jami</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	7,1	8,6
Ichimlik va tamaki	0,4	0,4
Nooziq-ovqat xom ashyolari, yoqilg'i bundan mustasno	2,2	1,8
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materiallar	2,3	4,1
Hayvonlar va o'simlik moylari, yog'lар va mumlar	1,5	1,4
Kimyoviy va shunga o'xshash mahsulotlar	15,7	18,8
Sanoat mahsulotlari	19,4	18,9
Mashinalar va transport uskunalar	39,6	33,3
Har xil tayyor mahsulotlar	6,5	7,1
Xizmatlar	5,3	5,6

Xizmatlar importining tahlili shuni ko'rsatdiki, 2020-yil yanvar-avgust oylarida 2019-yilning shu davriga nisbatan importning umumiy hajmidagi ulushi 5,3% dan 5,9% gacha ko'tarildi.

MDH mamlakatlari va boshqa xorijiy davlatlar bilan import ulushining dinamikasida barqaror nisbati saqlanib qolmoqda, bu esa chegarada 37,4: 62,6 ni tashkil etadi.



Hisobot davri natijalariga ko'ra, importning ulushi 24,0 % bo'lgan XXR va 22,9 %, ulushi bilan ikkinchi o'rinni egallagan Rossiya Federatsiyasi esa asosiy import bo'yicha sherik-davlatlar orasida birinchi o'rinni egalladi.

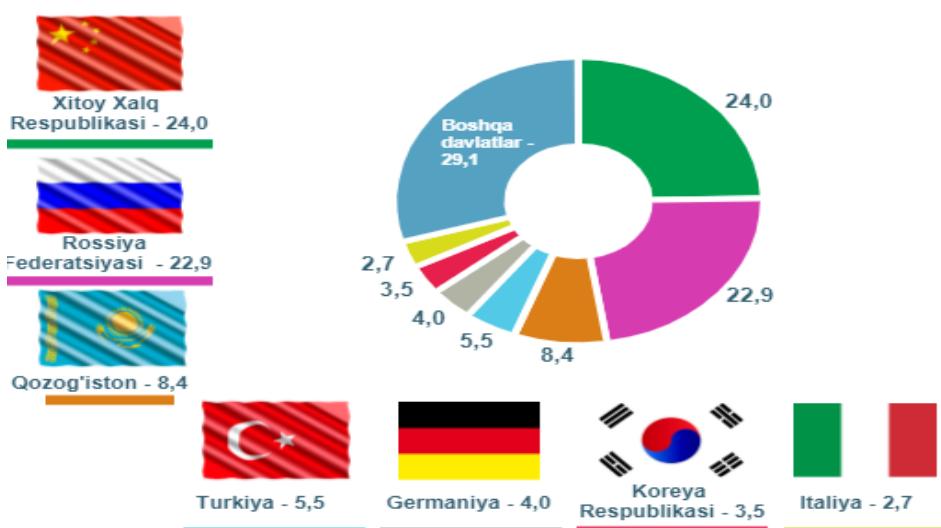
Davlatlar	Mln. AQSH dollarari		O'sish sur'ati, % da	O'rni	
	2019-y.	2020-y.		2019-y.	2020-y.
Xitoy Xalq Respublikasi	1 510,7	1 396,6	92,5	1	1
Rossiya Federatsiyasi	1 355,9	1 337,2	98,6	2	2
Qozog'iston	475,2	488,6	102,8	4	3
Turkiya	316,5	321,5	101,6	6	4
Germaniya	256,6	232,9	90,8	7	5
Koreya Respublikasi	487,2	202,7	41,6	3	6
Italiya	105,2	157,6	149,8	11	7
Ukraina	103,2	131,1	127,1	12	8

**TOVAR  
VA XIZMATLAR  
IMPORTIDAGI  
20 TA YIRIK  
HAMKOR  
DAVLATLAR  
(2020-yil  
yanvar-avgust)**

**SHAHAR  
IMPORTIDA  
ASOSIY  
HAMKOR  
DAVLATLAR-  
NING ULUSHI  
(2020-yil  
yanvar-avgust,  
% da)**

Davlatlar	Min. AQSH dollarri		O'sish sur'ati, % da	O'rni	
	2019-y.	2020-y.		2019-y.	2020-y.
Hindiston	132,7	125,6	94,6	9	9
Latviya	106,2	117,0	110,2	10	10
Litva	142,3	114,4	80,4	8	11
Belarusiya	68,8	104,2	151,5	16	12
AQSh	379,8	96,1	25,3	5	13
Turkmaniston	53,9	83,7	155,3	18	14
Niderlandiya	40,1	81,4	203,1	25	15
Fransiya	72,8	65,1	89,5	15	16
BAA	43,8	63,5	144,9	23	17
Chexiya	40,5	59,0	145,7	24	18
Shvetsariya	73,9	43,6	59,0	14	19
Polsha	25,1	37,8	150,4	34	20

2020-yil yanvar-avgust oylarida Toshkent shahriga 136 mamlakatdan tovarlar va xizmatlar olib kirildi.





Yetti yirik sherik-davlatlar (Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston, Turkiya, Germaniya, Koreya Respublikasi va Italiya) umumiy importning 70,9 % ulushiga ega, bu esa 4 137,1 mln AQSh dollari hisoblanadi.

Mamlakatdagi investitsiya muhitini yaxshilangani va ushbu sohada amalga oshirilgan islohotlar natijasida mashina va transport uskunalarini importining o'sishi tabiiy hol hisoblanadi. Shunday qilib, Xitoy, Rossiya, Turkiya, Koreya va Germaniyadan katta miqdordagi investitsiyalarni hisobga olgan holda ushbu mahsulotlarning import hajmida ushbu mamlakatlarning yuqori ulushi saqlanib qolmoqda.

**Tashqi iqtisodiy faoliyat  
va savdo statistikasi bo'limi  
Tel.:71-203-88-20**